

stige bundet til den mere end tvivlsomme afgørelse.

Den anden sag er fra 1957, hvor færingen Thorstein Petersen blev udelukket på et grundlag, som blot fem år tidligere ikke kunne medføre udelukkelse. De kriterier, som ved den lejlighed blev lagt til grund, kan VS *for sine egne kandidaters vedkommende* helt tilslutte sig. Men vi mener ikke af den grund at kunne påtvinge andre dem, og det ville unægtelig tynde ud i rækkerne hos forskellige andre partier, hvis de skulle efterleves fuldt ud.

Under alle omstændigheder: vi kan ikke bruge de to fortilfælde til noget i den aktuelle sag ud over dette ene, at de udgør en kraftig advarsel mod tidsprægede, moralske afgørelser.

Vores opfattelse af værdighedskravet:

Efter vores opfattelse burde man have diskvalificeret sig selv til medlemskab af folketinget, hvis man *i sit praktiske virke har udvist en groft asocial eller udemokratisk holdning* – og det ganske uden hensyn til, om de pågældende forhold er strafbare eller ej, eller om sanktionen er over eller under 4 måneders fængsel.

En systematisk aktivitet gående ud på at finde smuthuller i skattesystemet for at sætte skatteunddragelse i system gør *efter vor opfattelse* den pågældende uegnet til et politisk tillidshverv som medbestemmende om løsningen på samfundsmæssige problemer, *uanset* om de pågældende skatteunddragelser anses for strafbare (Glistrups »økonomiordninger«) eller lovlige (fonds konstruktioner, leasingfiduser, m.m.).

Tilsidesættelse af arbejdsmiljøloven eller af almindelige miljøhensyn, som kan få vidtrækkende konsekvenser for den enkelte eller for hele samfundet, finder vi ligeledes diskvalificerende, selv om der ofte slet ikke vil ske domfældelse og i værste fald kun blive idømt beskedne bøder.

Sådanne handlinger afspejler en så asocial holdning, at de pågældende efter vores opfattelse må anses for uegnede til at have indflydelse på, hvordan samfundsmæssige problemer skal løses.

Andre handlinger er så gennemført udemokratiske, at det må betragtes som diskvalificerende. Når f.eks. en nyopstillet folketingskandidat, uden at oplyse vælgerne om

det, træffer aftale med enkelte store industri-virksomheder om økonomisk støtte til sin politiske karriere – med det tilsagn om passende politisk modydelse, der naturligvis underforstået ligger heri – så er det efter vore begreber fra et demokratisk synspunkt diskvalificerende, selv om det efter dansk lov ikke på nogen måde er strafbart.

Eller for at tage det i vore øjne groveste tilfælde fra de seneste år: et folketingsmedlem, der i kraft af sin ministerpost giver forsvarets efterretningstjeneste grønt lys for tyveri af dokumenter hos et lovligt politisk parti (jfr. kommissionsdomstolens supplerende rapport i Hetler-FET-sagen), udgør efter vor opfattelse en alvorlig trussel mod demokratiet, og skal udelukkelse af folketinget overhovedet komme på tale, kan vi ikke pege på noget område, hvor det ville være mere berettiget end her. Men der skete absolut intet. Den pågældende blev oven i købet senere minister igen og medlem af regeringens sikkerhedsudvalg! For det politiske flertal sympatiserede *politisk* med ministeren og ikke med det parti, overgrebet var rettet imod.

De gældende regler for lovligt og ulovligt og for bedømmelsen af alvoren i de forskellige sager stemmer således overhovedet ikke med *vores* opfattelse af, hvad der må lægges vægt på, og hvem der kan anses for »værdig«.

Men selv om de gjorde, ville det være lige så betænkeligt, at *vores* opfattelse skulle være afgørende for, hvem der måtte repræsentere vore politiske modstandere.

Værdighed trods idømt straf:

Omvendt kan vi forestille os mange forskellige tilfælde, hvor vi bestemt ville finde kandidaterne fuldt værdige trods straffedom.

Det er værd at erindre om, at næsten alle den socialdemokratiske arbejderbevægelses pionerer blev idømt ofte langvarige frihedsstraffe for handlinger, som af deres tilhængere blev betragtet som politisk eller faglig aktivitet, men som af det etablerede system blev betragtet som simple lovovertrædelser. Det samme gælder de mest markante første-generationsledere af venstre og det radikale venstre. For deres tilhængere var det mod og den karakterstyrke, som udløste statsmagtens undertrykkelse, utvivlsomt en kvalitet hos disse personer, som netop gjorde dem *særlig*